

TOSAMA

Izhaja od
meseca ok-
tobra 1965.
List, ki ga
člani kolekti-
vno dobijo
brezplačno,
izhaja en-
krat meseč-
no.
Leto izhaja-
nja: XVIII

Št. 3

GLASILO DELAVCEV TOSAME

marec
1982

Pred nami so volitve

V predkandidacijskih in kandidacijskih postopkih, ki so potekali v teh dneh so največje breme nosile krajevne konference SZDL in osnovne organizacije sindikata. Na sejah predsedstva krajevne konference SZDL in izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata prvih sejah temeljnih kandidacijskih konferenc so bili iz vrst evidentiranih predlagani najustreznejši kandidati za delegate v posamezne delegacije, pač glede na njihove sposobnosti in tudi interese.

Pri tem smo v vseh okoljih še posebej pazili, da dosežemo izboljšanje strukture (ženske, mladi, neposredni proizvajalci, kmetje, člani ZK).

Vse temeljne samoupravne skupnosti morajo razčistiti tudi vprašanje, kako oblikovati kandidatne li-

ste. Navedemo naj samo nekaj argumentov za odprte in nekaj za zaprte kandidatne liste.

Ce bomo v KS in TOZD imeli odprte kandidate liste (več kandidatov kot se jih voli), bomo seveda delovnim ljudem in občanom dali večje možnosti odločanja in opredeljevanja, na drugi strani pa bomo imeli nekoliko več težav pri sami izvedbi volitev.

Z odprtimi listami večkrat prihaja do težav pri sestavi ustrezne strukture, ki je ob zaprti listi v večini primerov ustreznejša. V primerih zaprte liste je demokratičnost volilnega postopka sicer nekoliko manjša, vendar je lažje zagotoviti ustrezno strukturo v sestavi samoupravnih organov oziroma delegacij.

na samih sejah.

Podana so bila poročila o poteku politične aktivnosti v pripravah na volitve. S pripravami na volitve so IO pričeli v mesecu maju 1981, ko so le-ti imenovali za izvajanje operativnih nalog, ki so vezane na volitve, koordinacijski odbor. Sočasno so potekale priprave na volitve v skupščinske organe, kot tudi v samoupravne organe TOZD-ov in samoupravne organe na ravni DO.

Predloge možnih kandidatov za posamezna delegiranja so vedno obravnavali na sejah IO, predpisana statistična poročila pa so bila posredovana Občinski komisiji za volitve.

Na vseh temeljnih kandidacijskih konferencah so obravnavali predlagane kandidatne liste, pregledovali spremembe, ki so bile predlagane na zborih delovnih ljudi in jih tudi upoštevali v končni obliki kandidatne liste.

Temeljne kandidacijske konference so pri TOZD Saniteta in DSSS sprejele odprto kandidatno listo za vse samoupravne organe in delegacije, pri TOZD Filtri pa je lista zaprta zaradi premajhnega števila evidentiranih kandidatov pri temeljni delegaciji zbora združenega dela, pri odboru samoupravne delavske kontrole, delavskemu svetu TOZD Filtri in odboru samoupravne delavske kontrole TOZD Filtri.

Obravnavali so tudi evidentirane kandidate za nosilce delegatskih funkcij na ravni občine, republike in federacije, kateri so delavci naše delovne organizacije. Vse kandidacijske konference so tem kandidatom izrekle podporo pri kandidaturi.

V naši delovni organizaciji je potrebno določiti delegata, ki se bo udeležil 1. seje občinske kandidacijske konference. Na vseh treh konferencah so za delegata soglasno imenovali tov. Ogorevc Ivanko.

Za izvedbo temeljnih kandidacijskih konferenc v naši delovni organizaciji je bil imenovan tov. Karel Kušar, ki je prisotne seznanil s trenutnim gospodarskim stanjem v občini Domžale. Med drugim je povda-

VOLITVE 82

11. marca vsi na volitve

VOLILI BOMO NA NASLEDNJIH VOLIŠČIH:

Volišče I — (TOZD Saniteta) — obratna pisarna mikalnice

Volišče II — (TOZD Filtri) — obratna pisarna proizvodnje filtrov

Volišče III — (DSSS) — sejna soba

VOLIŠČA BODO ODPRTA OD 5.30 DO 17.30 URE

Temeljne kandidacijske konference v DO Tosama

4. in 5. februarja 1982 so bile v naši delovni organizaciji izvedene temeljne kandidacijske konference in sicer ločeno za TOZD Saniteta, TOZD Filtri in DSSS.

Na vseh izvršnih odborih osnovnih organizacij sindikata so obravnavali predlog Poslovnika o delu temeljne kandidacijske konference, katerega so konference tudi sprejele

ril, da bo potrebno tudi v letošnjem letu na ravni občine pomagati vsem tistim delovnim organizacijam, ki izvažajo z nizkim pokritjem ali celo brez. Tudi solidarnost in dogovar-

janje med delovnimi organizacijami bosta imeli veliko vlogo v gospodarjenju v tem letu, saj mora proizvodnja teči kljub vsem težavam. S. Rode

GOSPODARJENJE V LETU 81 TOZD Saniteta

PROIZVODNJA:

Vrednost dosežene proizvodnje za prodajo v letu 1981 je znašala 1.096.831.981 din, kar je za 9 % manj kot je bilo predvideno z gospodarskim načrtom. Plana proizvodnje nismo dosegli v nobenem oddelku. Največji zaostanek smo zabeležili v oddelku otroške konfekcije za 20 %, v sanitetni konfekciji 12 %, v tkalnici obojev 5 % in v mikalnici 2 %. Podobni rezultati so tudi v oddelkih, ki proizvajajo polizdelke, saj je pomanjkljivosti in težave poslovanja tam najprej izražajo.

Med vzroke, da postavljenih ciljev nismo dosegli štejemo v prvi vrsti nezadostno in neredno preskrbo oddelkov z reprodukcijskim materialom iz domačega kot tudi tujega tržišča. Največje težave smo imeli pri oskrbi:

- na domačem tržišču z bombažno in stanično prejo ter lahкими papirji;
- zaradi uvoznih omejitev nismo dosegli planskega uvoza bombaža, celuloze, micropor in drugih obličev ter gypsona tkanine;

Poleg tega so na zmanjšanje proizvodnje vplivali tudi sledeči dejavniki:

- manjše dobave surovih tkanin od kooperanta TT Senožeče
- zastoji v proizvodnji zaradi okvar ključnih strojev in naprav so povzročili zmanjšanje proizvodnje predvsem v vlaknovinskem oddelku in belilnici;
- zamenjava uvoženih surovin z domačimi kot, tudi zamenjava standardnih surovin z drugačnimi, je terjala običajno zmanjševanje proizvodnje;

Omeniti moramo tudi notranje slabosti v sami proizvodnji, ki so se izrazile v nedoseganju plana tudi pri tistih izdelkih, kjer so surovine bile na razpolago, v povečani odsotnosti, slabem in nepravčasnem vzdrževanju itd.

Navedene težave so povzročile, da smo proizvedli le 2 % več izdelkov kot leta 1980, produktivnost pa povečali le za 1,6 %. Pri teh rezultatih imajo velik pozitiven vpliv hlačne plence in izdelki iz vate, kajti večino drugih izdelkov smo proizvedli manj kot leto poprej.

VARSTVO PRI DELU:

V zvezi z ureditvijo dokumentacije o sredstvih za delo je bilo si-

cer storjenega precej, vendar dokumentacija še ni dokončno urejena.

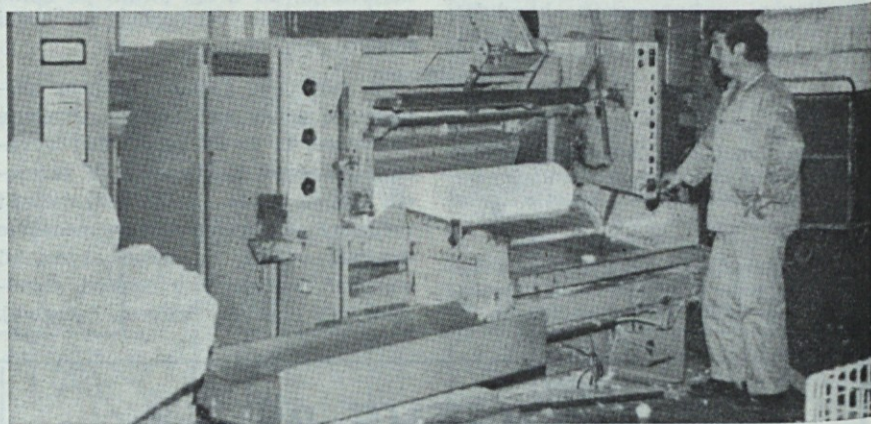
Lansko leto se je pripetilo 36 nesreč, od tega na delu 22 in na poti 14.

Nadaljevali smo tudi z zdravstvenimi pregledi. Problematično zdravstveno stanje je edino pri posameznikih zaposlenih v tkalnici gaze zaradi okvare sluha. Nekateri delavci ne uporabljajo zaščitnih sredstev, zato je potrebno, da se do letih strožje ukrepa.

V minulem letu je bilo več začetnih požarov. Delavcem, ki so pogasili vse začetne požare se moramo še enkrat zahvaliti za hitre in požrtvovalne intervencije.

INVESTICIJSKA DEJAVNOST:

Kljub visokim zneskom, ki jih namenjamo za odplačila posojil,

zdrruževanje sredstev in sovlaganje, investicijska dejavnost v Tozd ni v celoti zamrla, saj smo za te namene uspeli izdvojati 6,5 milijona din. Največ sredstev smo namenili za nakup križnopravijskega stroja, transportne linije v mikalnici in stroja za predelavo odpadkov v mikalnici. Med manjšimi investicijami naj omenimo brezčolnični tkalski stroj in povezovalnik kartonov.

Splošne in finančne razmere na investicijskem področju bodo tudi v letu 1982 neugodne, saj moramo tudi to leto vrniti precejšnja izposojena sredstva (cca 40 milijonov), veljale pa bodo tudi razne omejitve.

PROCES MENJAVE:

Največja pozornost je bila v obnavljanem obdobju namenjena izvozu. Takoj moramo ugotoviti, da smo zabeležili dobre rezultate, saj

smo izvozili za 10 % več kot smo planirali in 55 % več kot je znašal izvoz v letu 1980. Od skupnega izvoza je bilo le 10 % blaga izvoženo na klirinško tržišče.

Dosežen izvoz nam omogoča pokrivanje le najnujnejših potreb po uvozu in zahtev za devizno pokrivanje, kljub presežku v zunanjetrgovinski menjavi v znesku 1 milijon dolarjev, kar se je zgodilo prvič v dosedanjem poslovanju. Zato bomo morali izvoz še naprej povečevati. Ker pa je na začetku letošnjega leta prišlo do omejitev pri izvozu naših izdelkov, bo potrebno poslovno politiko prilagajati in voditi tako, da se bo čimprej z dogovorom določila obveznost do domačega tržišča in tudi obveznost družbe, da nam dodeli potrebna devizna sredstva za to proizvodnjo, preostalo proizvodnjo bo treba še naprej namenjati za izvoz, da bomo pridobili devizna sredstva za surovine, rezervne dele in stroje.

ZAPOSLENI IN OSEBNI DOHODKI

Izkoriščenost delovnega časa se je poslabšala zaradi povečane bolniške odsotnosti.

Rast osebnih dohodkov z indeksom 125 je manjša kot želimo. Tudi povprečni mesečni osebni dohodek

v znesku 8.875, nas uvršča nizko na lestvici tekstilnih OZD. Vzroki za takšno stanje so predvsem v tistih dejavnikih, ki vplivajo na višino dohodka. Med zunanjimi dejavniki, ki zmanjšujejo naš dohodek je predvsem rast cen surovin, med notranjimi pa negospodarno trošenje materialov, nezadostna produktivnost in druge slabosti.

Pripomniti pa se mora, da posamezniki možnosti za povečanje svojega osebnega dohodka ne izkoriščajo dovolj, saj dostikrat ni izkoriščena 5 %-tna stimulacija za prihranek pri stroških in tudi pri presejanju norme ter zmanjšanju zastojnih ur so še precejšnje možnosti za večji osebni dohodek posameznika.

FINANČNI REZULTATI:

so sledeči:

Glavni vzroki za slabše rezultate — nenehno povečevanje cen repro-

- dukcijskim materialom (indeks porabljenih sredstev 134,5)
- manjša proizvodnja zaradi pomanjkanja materiala
- povečan izvoz (izpad dohodka zaradi nižjih cen)
- prepočasno prilagajanje prodajnih cen.

Doseženi dohodek nam sicer omogoča normalno poslovanje, vendar pa na nižji ravni. Prav tako bodo razporejena sredstva iz dohodka nominalno večja, realno pa manjša. Razporeditev dohodka in čistega dohodka je opravljena v skladu s predpisi in samoupravnimi dogovori, sklad skupne porabe pa je oblikovan tudi v skladu s plani posameznih družbenopolitičnih organizacij.

Da bi se rezultati v letu 1982 izboljšali, bo potrebno poleg družbeno priznanega povečanja cen, povečati tudi proizvodnjo, izdelovati artikole z več vložnega dela in hitreje vpeljevati nove izdelke v naš proizvodni program.

Direktor Tozd Saniteta:
Janez Leskovec, dipl.oec.

TOZD Filtri

Proizvodnja:

Vrednost dosežene proizvodnje v letu 1981 je v TOZD-u Filtri znašala 94 % od plana postavljenega z Gospodarskim načrtom, s tem da se je proizvodnja v zadnjem tromesečju zmanjšala in samo zniževala nivo že doseženih proizvodnih rezultatov.

- Vzroki za tako stanje so:
- prenehanje oskrbe domačega tržišča s cigaretinimi filtri, razen opravljanja storitev predelave acetatnega kabla za kupce, ki surovino kupujejo sami ali pa združujejo devizna sredstva.
 - Izvozni posli niso bili realizirani v celoti zaradi kasnih potrditev akreditivov (Turčija) kontinuiteta izvoza na Kitajsko je bila prekinjena, vse ostale številne ponudbe pa niso bile realizirane, niti ni prišlo do dogovorov in ponudb, ki bi obetale realizacijo.
 - Vsa dodatna proizvodnja je izvršena v planirani višini, vendar ne more nadomestiti osnovne proizvodnje.
 - Konec leta so bili izdelani in predani v ekspedit prvi izdelki iz netkanega tekstila, zaradi prepozno oblikovanih cen le te niso potrjene, izdelki pa niso prodani in ta proizvodnja ni vplivala na višino realizacije.

Povezovanje s kupci:

Povezovanje v reprodukcijske celote, kot jih predpisuje Zakon o združenem delu, ni zaživel zaradi zapiranj proizvajalcev in potrošnikov v republiške meje. Tudi pri določenih poizkusih je bilo jasno, da kljub sklenjenim Samoupravnim sporazumom ni možno ali pa je ote-

žkočeno medrepubliško prenašanje deviznih sredstev.

Zamenjava uvoženih surovin z domačimi v kratkem roku ni v celoti mogoča, ker ni ustreznih nadomestnih surovin v dovolj velikih količinah.

V proizvodnji je nujno opraviti sledeče, če želimo zadržati nivo proizvodnje:

- Dvigniti kvaliteto izvoženih filtrov in
- zaostri odgovornost za kvaliteto dela vseh v proizvodnji
- obstoječe izdelke čimprej redno vpeljati v prodajo, tržišču pa ponuditi izdelke, ki so v planu, niso pa tehnološko obdelani za proizvodnjo, pri tem je potrebno angažirati vse strokovne delavce v proizvodnji in ostalih sektorjih.

Produktivnost:

Zaradi naštetih vzrokov produktivnost pada, izrazit pad je zlasti povezan z zmanjšano proizvodnjo v zadnjem četrtletju.

Bistveni vzrok pa je tudi v nesigurni oskrbi in stalnem pomanjka-

izdelave in pomožnega materiala.

Ugotavljamo, da je normirani % odpadkov nižji od planskih predvidevanj, s tem da je bilo 21.000 kg odpadkov v začetku leta odprodanih, vsi ostali pa predelani v mikalnici.

Gospodarna poraba materialov je bila postavljena s stabilizacijskim programom, kot prednostna naloga zato tudi rezultati niso izostali.

Nabava:

Značilna je konjunktura papirjev embalaže in staničevine, ter zahteve za devizno pokrivanje pri lepilih. Rast nabavnih cen preko planskih predvidevanj je precejšna, tako da cene močno vplivajo na rast dohodka.

Uvoz:

Uvoz reprodukcijskega materiala v letu 1981, znaša 2.791.070 \$ tako, da je uvoz pokrit z izvozom, kar s koeficientom 181,6 %.

Navkljub tako visokemu deležu pokrivanja uvoznih surovin z izvo-

nju materiala, ko zaposleni z dano količino materiala hočejo čim dalj delati, pa se samovoljno skrajšuje delovni čas.

Določena ležernost in nezainteresiranost je tudi pri preventivnem vzdrževanju ko se nujna dela odlagajo, kar kaže na naš slab odnos do dela.

Določena dela pri predelavi netkanega tekstila se opravlja ročno, z nizko tehnično opremljenostjo, brez ustrezne strojne opreme in tehničnih rešitev, kar je na ravni poizkusne proizvodnje, ni pa sprejemljivo za redno proizvodnjo.

Temu so vzrok nerealizirane investicije na tem področju.

Porabljen sredstva:

Celotnih podatkov za višino porabljenih neposrednih stroškov še ni, vendar so indeksi le teh ugodni, saj znaša poraba neproizvodnih stroškov 91,27 % od normiranih.

V tem seštevku so prekoračeni stroški izplačanih osebnih dohodkov

zom, pa so nastopale znane težave oskrbe skozi vse leto. Prilivi pri izvozu v Turčijo kasnijo, faktor obračanja pri takih poslih je nizek, poslovanje pa zahteva devizna obratna sredstva, obenem pa so omejene kvote uvoza po mesecih, ovi-rale uvoz surovin.

Finančni rezultati poslovanja:

Vse kvalitativne spremembe poslovanja, nakazane v programih dela vseh, ki soustvarjajo dohodek s takimi rezultati, niso potrjeni, nasprotno, finančni kazalci uspešnosti v grupaciji kažejo, da na tržišču slabše gospodarimo kot podobne delovne organizacije.

Izraba delovnega časa:

V tem obdobju je za 4,3 % slabše, ob tem je bolniška odsotnost porasla za 1,7 %.

Vzrok temu so često premeščanje, pa tudi zaostajanje rasti osebnih dohodkov v primerjavi s pretek-

lim letom. Vsi že nakazani problemi za organizirano spremljanje bolniškega staleža bi verjetno znižali indeks odsotnosti 9,2 %, skrb pa predvsem v splošno kadrovskemu sektorju.

Odsotnost zaradi nesreč pri delu v letu 1981, so nepomembne, bilo je samo par nesreč na poti na delo in lažjih poškodb.

Osební dohodki:

Povprečni osební dohodki za leto 1981 v TOZD znašajo 9090,00 din, kar predstavlja dvig za 25,4 % napram lanskemu letu.

Razmerje v višini izplačanih osebníh dohodkov znaša 1 : 3,2 ob tem pa ugotavljamo, da so v TOZD

osebni dohodki nižji od povprečno izplačanih v republiki za 20r3 %.

Ocena poslovanja:

Kvalitetnih premikov v osnovni proizvodnji ni bilo, s programi dela in s stabilizacijskimi cilji začrtanih nalog nismo dosegli. Iz stabilizacijskih ciljev je razvidno, da so bile opravljene samo posamezne, ločene delovne faze, ki so neposredno vezane s proizvodnjo v TOZD, brez ostalih sodelavcev.

Povezanih delovnih nalog z več udeleženci v DSSS in TOZD Saniteta, pa nosilci nismo tako organizirali, da bi rešitve učinkovale na večji dohodek kot končni cilj.

Cerar Franc, ing.

Poleg omenjenih konkretnih zahtev s področja gospodarstva niso v nič manjši meri podčrtane zahteve za doslednejšim nagrajevanjem po delu in boljšim vrednotenjem zlasti proizvodnega dela.

Evidentne so zahteve, da se v večji meri podpro raziskovalni načrti in inovacijska dejavnost. Seveda ob vsem tem ostajajo med aktualnimi nalogami znotraj političnega sistema tudi krepitev obrambne pripravljenosti in družbene samozasčite.

V domžalski občini so komunisti v preteklem obdobju še posebej močno usmerili svoja prizadevanja na dve področji. Prvo je področje kmetijstva, kjer so bili v preteklem obdobju že ogroženi bistveni koraki na bolje. V pogojih zaostrenega gospodarskega položaja in ob zahtevah po večjem pridelovanju hrane so v domžalski občini temu področju posvetili mnogo pozornosti. Dosledneje bodo sprovajali politiko melioracij in drugih oblik združevanja in izboljševanja kmetijske zemlje. Ob tem želijo kmetijska zemljišča tudi v obdelavi intenzivirati.

Drugo področje je področje izobraževanja. Tu so se komunisti močno zavzeli ter s politično akcijo dosegli boljšo organiziranost osnovnega šolstva. Le-to bo poslej združeno v Skupnost osnovnih šol, ki bo ob enotni politiki smotrnejše organizirano tako v materialnem kot strokovno vzgojno-izobraževalnem smislu.

Večji del teh nalog, ki smo jih omenili, je bilo opredeljenih na programsko volilnih sejah v decembru z delom komunistov v prihodnje pa bodo morale biti te naloge lažje in hitreje uresničljive.

Domžalski komunisti v pripravah na republiški in zvezni kongres ZK

V ZVEZI KOMUNISTOV V DOMŽALAH POTEKA ŠIROKA AKTIVNOST PRED BLIŽNJIMA KONGRESOMA — TAKO REPUBLIŠKIM KOT ZVEZNIM — KI BO STA V APRILU IN JUNIJU 1982

V pripravah na oba kongresa smo posebej podčrtali, da bodo v predkongresne aktivnosti pristopili še posebej odgovorno.

Zlasti želijo z delovnim pristopom odpravljati slabosti, ki so jih ugotovili z analizo delegatskega sistema ter le-tega vsebinsko krepiti. To bo zagotovo mnogo lažje če bodo uresničeni cilji, ki so jih zastavili v pogojih gospodarske stabilizacije.

Tod morajo biti prizadevanja komunistov še posebej intenzivna: zlasti kar zadeva aktivnosti ob zaključnih računih, kakovost proizvodnje, dvigovanje delovne storilnosti, zago-

tavljanje čim boljših rezultatov v izvozu, oskrbljenost domačega tržišča.

Novo vodstvo mladine

1. februarja je mladinska organizacija TOSAME imela programsko konferenco, na kateri so člani obravnavali poročila verifikacijske komisije, predsednika in blagajnika. Osrednja točka konference pa je bil sprejem programa za leto 1982. Program obsega precej nalog, med njimi tudi:

- obravnava II. dela gospodarskega načrta in stabilizacijskega programa (marec)
- obravnava periodičnega obračuna, evidentiranje kandidatov za udeležbo na MDA (april)
- udeležba na pohodu ob žici okupirane Ljubljane, sodelovanje ob sprejemu Titove štafete (maj)
- čiščenje počitniških kapacitet (junij)
- obravnava periodičnega obračuna

in gospodarske situacije DO (julij)

- organizacija izleta s kopalnim vlakom (avgust)
- obisk kraja z zgodovinsko preteklostjo ali tovarne s sorodno tehnologijo (september)
- organiziranje športnih tekmovanj ob dnevu republike (oktober)
- zaključek tekmovanj ob dnevu republike, evidentiranje novih članov OO ZSMS Tosama (november)
- sprejem novih članov v OO ZSMS Tosama ob dnevu JLA (december).

Poleg teh nalog bo organizacija sodelovala v rekreacijski sekciji, izvajale pa se bodo še stalne naloge (tekoče seznanjanje mladincev s problemi poslovanja DO, sodelovanje

Predsednik OO ZSMS Tosama

z OOK in OOKS v Tosami, sodelovanje z občinsko konferenco ZSMS Domžale, udeležba na seminarjih

itd.) Na programski konferenci je bilo izvoljeno tudi novo vodstvo OO ZSMS Tosama. V predsedstvo so bili izvoljeni sledeči mladinci: Poznič Marjan, Kromar Nevenka, Urbanija Tončka, Kern Stane, Avbelj Julijana, Breznik Tomaž, Breznik Andrej, Belcijan Bernarda, Moneta Vilma, Kegel Jakob, Orehek Tatjana, Smerkolj Marjana, Osolin

Dušan, Grošelj Rok, Adamič Lidija, Povirk Vinko, Primc Helena, Kerč Janez.

V nadzorni odbor so izvoljeni: Resnik Olga, Bergant Andrej in Kerč Janez. Novi predsednik OO ZSMS Tosama je Poznič Marjan, sekretarka Belcijan Bernarda in blagajničarka Avbelj Julijana.

lm

Občni zbori osnovnih organizacij

V tednu od 15. do 19. februarja so v TOSAMI potekali občni zbori osnovnih organizacij sindikata. Na njih smo pregledali delovanje izvršnih odborov v posameznih OO, delo kulturne komisije, komisije za šport in rekreacijo in komisije za socialno dejavnost in družbeni standard.

Ugotovljeno je bilo, da je bilo sicer veliko narejenega v tem mandatnem obdobju vendar je pred nami ostalo še nekaj nalog, ki jih bo treba realizirati.

Ena izmed glavnih pripomb članov OO je bila, naj bi OO razpolagale z večjim deležem sredstev iz

članarine, saj sedaj razpolaga le s 35 %, medtem ko 65 % obvezno odvajajo za delo občinskih, republiških in zveznih sindikalnih organov. Vse OO so tudi izvolile nove izvršne in nadzorne odbore, delegate za občinski sindikalni svet ter skupnega delegata za predsedstvo občinskega sindikalnega sveta, za katerega je bila izvoljena tov. Metka Jeretina.

Ker je bilo gradivo za občne zборе objavljeno že v Tosaminem Biltenu št. 3, objavljamo v »TOSAMI« samo člane novoizvoljenih izvršnih odborov in vam predstavljamo predsednike le-teh.

IO Saniteta I.:

1. Cerar Angelca
2. Cvetkovič Stanka
3. Grošelj Angelca
4. Jančič Tončka
5. Jurak Zlatka
6. Klopčič Nada
7. Kosmač Albina
8. Kveder Nika
9. Lajević Darka
10. Lukanc Tončka
11. Pavlič Dragi
12. Merkužič Marjan
13. Rojc Dragi

Nadzorni odbor:

1. Kosmatin Neva
2. Urbanija Irena
3. Zupan Rafko

IO Tkalnice:

1. Andrejka Andrej
2. Brenčič Marija
3. Drčar Marta
4. Kuhar Danica
5. Markovič Milena
6. Ogorevc Ivanka

7. Oražem Marjan
8. Peterka Ani
9. Svetlin Marjan

10. Urbanija Tončka
11. Zemljarič Rezka

Nadzorni odbor:

1. Anzi Friderik
2. Črv Ivanka
3. Vrenjak Mimi

IO Saniteta II.:

1. Burja Dragi
2. Cerar Franc
3. Černelič Joži
4. Dimič Peter
5. Križman Brigita
6. Kveder Poldka

7. Kerč Helena
8. Merkužič Stane
9. Murič Rozi
10. Pavli Ivi
11. Planinc Marija
12. Prenar Jože
13. Rode Zinka
14. Sever Tanja
15. Žebovec Olga

Nadzorni odbor:

1. Merkužič Stane
2. Murič Rozi
3. Sever Tanja

IO Filtri:

1. Grošelj Majda
2. Marinšek Marija
3. Merkužič Cveta

4. Ocvirk Tončka
5. Pavlič Zofka
6. Tič Jože
7. Verbič Marinka
8. Volmajer Marinka
9. Zupančič Miran

Nadzorni odbor:

1. Andrejka Miha
2. Požar Anton
3. Tomažič Stane

IO DSSS:

1. Avbelj Julijana
2. Bizilj Franc
3. Domitrovič Vanda
4. Drolc Janez
5. Hafner Marjan
6. Hribar Joži
7. Jeretina Metka
8. Lubinič Marjana

9. Mohar Helena
10. Grujič Peter
11. Peterka Tina
12. Svetlin Janez
13. Stempelj Danica
14. Štrukelj Marjan
15. Urbanija Martina

Nadzorni odbor:

1. Merlin Danica
2. Poznič Marjan
3. Vodlan Vida

Predsednica KOOS

SINDIKALNE VESTI

1. Na skupni seji IO OOOZS so člani razpravljali o predlaganem samoupravnem sporazumu RTC Velika Planina. Sami delegati imajo do njega odklonilno stališče, vendar so mnenja, naj strokovna služba pripravi izvleček iz SS, ki naj bi se posredoval na zbor delovnih ljudi da bi se sami delavci odločili za pristop k njemu ali ne.

2. Delegati IO so na sejo prenesli vprašanja iz svojih sredin in sicer:

— kako se bo letos praznoval dan žena

— ali bo regres za letni dopust.

Na oba vprašanja je za enkrat še prekmalu dati odgovor, ker morajo biti preje razporejena sredstva v sklad skupne porabe, takrat pa se bo točno videlo, kolikšna sredstva bodo namenjena za dan žena in regres za letni dopust.

3. Za letošnje leto se predvideva nakup dveh stanovanj v Bohinjski Bistrici. Pojavlja pa se problem, ker verjetno ne bo dovolj sredstev na skladu skupne porabe, da bi se financirali iz njega, možno je sicer, da se del sredstev odvede iz poslovnega sklada, zato naj člani IO OOOZS v svojih sredinah organizirajo razprave o zainteresiranosti delavcev za nove počitniške kapacitete v Bohinjski Bistrici.

4. Na delavskem svetu TOZD Saniteta je bil sprejet sklep, naj se reklamirane apoteke od dobavitelja Kličkove razdelijo delavcem. Sedaj

delavci sprašujejo, kdaj se bodo razdelile. Direktor TOZD Saniteta, tov. Leskovec je povedal, da so apoteke pri dobavitelju, kamor so bile vrnjene ob reklamaciji, kdaj pa se bodo razdelile še ni jasno, ker jih mora dobavitelj najprej vrniti.

5. V program dela sindikalnih organizacij naj bi se za naprej vnesel tudi sindikalni piknik. To pa predvsem zato, da bi se delavci naše DO med seboj spoznali, ker so prišli tudi novi delavci, ki jih večina ne pozna.

6. Obravnavana je bila tudi delovna disciplina, to pa predvsem v oziru na prihod in odhod z dela. S tem v zvezi so strokovne službe pripravile seznam zamudnikov zadnje polovice leta, iz katerega je razvidno, da je največ zamudnikov iz komercialnega in tehnično razvojnega sektorja. Predlaga se, naj bi se stalne zamudnike predalo v obravnavo disciplinski komisiji.

Veliko pa je tudi predčasnih odhodov z dela, kar se vidi predvsem pred 14.00 uro, ko pri vratarju čaka veliko delavcev, da se odprejo vrata. Člani IO naj v svojih sredinah apelirajo na delavce, naj bi se delovna mesta ne zapuščala pred 14. uro.

7. V tednu od 15. do 19. februarja so v naši DO potekali občni zbori OO, na katerih je bilo tudi izvoljeno novo vodstvo sindikata.

R. S.

Odmevi na 3. konferenco Zveze sindikatov Slovenije

5. in 6. februarja je potekala konferenca Zveze sindikatov Slovenije, ki je bila posvečena vlogi in nalogam sindikata pri uveljavljanju delavcev kot nosilcev socialne politike in zagotavljanja socialne varnosti.

Med drugim je bilo na konferenci poudarjeno, da naj bi bil sindikat vodilni pobudnik za odpravljanje problemov s področja gospodarjenja in upravljanja, pri uveljavljanju socialističnega samoupravljanja in pri krepitvi socialne varnosti na podlagi dela in rezultatov dela. To bi pripeljalo do zaupanja in s tem veliko pripomoglo k urejanju medsebojnih odnosov in solidarnosti.

Delavci zahtevajo od sindikalnih organizacij predvsem skrb za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer in pogojev. Zaradi tega naj bi bil sindikat tisti, ki bi prenašal interese delavcev do ustreznih organov, s čimer bi bila zagotovljena povezanost ekonomske in socialne politike. Potrebno se bo tudi zavze-

mati za večjo produktivnost in gospodarnost, s tem pa neposredno tudi za večji dohodek, kar pa ne bo mogoče brez trdne povezanosti z delavskimi množicami.

Do sedaj je bil dosežen velik napredek na področju zdravstvenega varstva, izobraževanja in izgradnje stanovanj delavcem, vendar ostaja še veliko vprašanj, ki jih bo potrebno čim prej rešiti. Tako se pojavljajo zahteve po krajši delovni dobi, kot obliki hitrejšega zaposlovanja mladih, vendar je sindikat mnenja, da to ni razlog za skrajševanje delovne dobe.

Na 3. konferenci pa je bila sprejeta tudi dopolnitev statutarnega sklepa Zveze sindikatov Slovenije. Ena izmed glavnih novosti je dveletni mandat predsednikov in podpredsednikov občinskih sindikalnih svetov, predsednikov medobčinskih svetov ter predsednikov republiških odborov sindikata.

S. Rode

Komu prvi pomladanski cvet

Komu prvi pomladanski cvet,
če ne tebi,
delavka, žena, mama.
S svojim delom pripomogle ste,
da mladost je naša srečna,
razigrana.
Skupaj z možmi ste borile se,
ustvarile nam svoboden dom,
zato danes vam hvaležni smo
in za vaš praznik cvet vam
poklanjamo.

Franci

MAME, RADI VAS IMAMO

Moji mami je ime Marija. Je zelo skrbna mami. Pere, lika, pospravlja, kuha in skrbi, da se dobro počutimo pri nas doma. Večkrat ji pomagam pri delu.

Marija

Rada imam našo mamico, čeprav me včasih okrega. Žalostna je, kadar je ne ubogam. Kadar je zdravi, se kmalu pomiri. Lepo je takrat, kadar je vesela.

Darja

Moja mamica je pridna. Ker je večkrat utrujena, ji pri delu tudi pomagam. Namesto nje grem v trgovino, pospravim sobe in pomijem posodo. Kadar grem v šolo, mi naroča, da moram biti pridna.

Natalija

Le kdo nima rad svoje mame? Jaz jo imam rada, ker dobro kuha. Kadar ima kdo v družini praznik, je pri nas še posebno veselo. Mami je pri nas še posebno veselo. Mami peče same dobrote.

Helena

Mami imam rad in tudi ona me ima rada. Kadar imam rojstni dan, mi kupi veliko čokolado, in tudi poljubi me.

Boris

Moja mami je zelo skrbna. Vedno poskrbi, da nisem lačen. Kadar pridem domov, me na mizi vedno čaka kaj dobrega za pod zob. Vsako jutro me opozarja, naj pazim na cesti.

Nenad

Kako so ubogi otroci brez mame! Kadar sem slabe volje, ali me kaj teži, me nihče druge ne zna potolažiti kot mama. Želim ji, da bi bila še dolgo zdrava.

Karmen

Moja mami je lepa. Ne hodi v službo. Veliko pospravlja. Lepo skrbi za nas.

Sonja

Kaj bi bilo na svetu, če mamic ne bi bilo? Kdo bi kuhal, pral, likal in opravil še nešteto drugih del?

Občudujem mojo mamico, ki iz dneva v dan opravlja gospodinjstva dela.

Matej

Mami, rad te imam, ker skrbiš zame. Rad te imam, ker mi pomagaš, pri učenju. Rad te imam, ker si mama ena sama.

Boris

Mamo imam najrajši na svetu. Moja mami zna narediti najboljše orehove štruklje pa tudi odlične krofe naredi in še marsikaj drugega. Kadar je vesela, jo imam še posebej rad.

Rok

Moja mami zelo skrbi, da nisem lačen. Že zvečer pripravi kosilo, drugi dan pa ga pogreje. Skrbna je naša mami.

Herman

Jaz sem mamina pomočnica. Kadar ne zmore vsega dela, ji pomagam. Z mano je ljubezniva. O marsičem se pogovoriva.

Darja

Moji mamici je ime Vida. Dela v Tosami. Včasih ima veliko dela, zato mora delati še zvečer. Zjutraj kmalu vstane. Z denarjem, ki ga zasluži, mi kupi, kar potrebujem. Rada jo imam.

Mateja

Kadar ubogam mamico, je vse v redu. Kadar ji nagajam, pa zna tudi obračunati z mano. Za njen praznik ji že pripravljam darilo. Najraje hodim z njo po trgovinah.

Suzana

Moja mamica je najboljša na svetu. Ime ji je Ljudmila. Po poklicu je trgovka. Ima veliko rož. Kadar jih neguje, ji pomagam.

Lidija

Moji mamici je ime Marija. Kadar grem v šolo, mi zmeraj pomaha skozi okno. Če sem bolna, lepo skrbi zame. Kuha mi čaje, me boža. Vesela sem, ker imam skrbno mamico.

Mojca

Kadar mi mamica obljubi, da mi bo kupila kako stvar, takrat se mi zdi najboljša mamica na svetu. Vesela sem, kadar mi pomaga pri glasbenih nalogah. Skrbna je moja mamica.

Barbara

Mami je vesela, kadar sem priden. Če sem pa poreden, me tudi nabije. Kadar mi kaj kupi, sem zelo vesel.

Roman

Mamico ubogam na besedo. Kadar sem zunaj in se igram, me mamica pokliče in grem takoj v hišo. Rad jo imam, ker skrbi zame.

Aleš

Moja mami je zelo skrbna in vse naredi za nas. Zdaj zelo trpi, saj je mlajši brat Primož že več kot tri mesece v bolnici. Potrudimo se, da je ne žalostimo in jo ubogamo na prvo besedo.

Marjan

Pridna je moja mamica. Zmeraj ko pride domov, že hiti delat. Z bratom in očkom ji pomagamo, a je še zmeraj največ dela zanjo. Včasih ji prigovarjam, na vendar neha delati in naj rajši počiva. Nasmeji se, ko ji rečem, da če bo tako vztrajno brisala prah, bo zdrgnila vse pohištvo.

Dejan

Prijazna in dobra je moja mamica. Zelo me ima rada. Le preveč jo skrbi, kako mi gre učenje od rok. Pogosto hodi v šolo spraševati za brata in zame. Osrečim jo z dobro oceno ali pohvalo.

Majja

Kot čebela je delavna moja mami. Da ji nekoliko povrnem ljubeznivost, ji pomagam, postorim vse, kar mi reče. Najbolj jo imam rad takrat, če me pusti h košarki. Zeli pa, da prej naredim vse potrebno za šolo.

Franci

Da jo boste laže spoznali, vam povem, da je moji mamici ime Marija. Dela v Tosami. Zelo je skrbna, pridna in dobra. Včasih je tudi malo huda name in na brata, če je ne ubogava. Kadar jo razjeziva, nama je kasneje žal. Tudi pri domačih nalogah mi pomaga. Zelo jo imam rada.

Mojca

Če ima še toliko dela, ima moja mamica zmeraj čas zame. Kadar vidi, da se mi kakšna snov zatika, prisede in mi vse skuša razložiti. Veliko se ukvarja z menoj, jaz pa ji tudi skušam narediti veselje in ji pomagam pri delu.

Simona

ČE BI BIL JAZ MAMA

- bi rad kuhal, brisal prah, pospravljaj sobe, peklo razna peciva, klepetal s sosedomi in jih obiskoval ter skupaj z njimi pil kavico,
- ne bi pa hotel pomivati posode, čistiti stranišča, drgniti stopnice pa tudi prepiral se ne bi s sosedomi.

Tomaž

- hodila bi v službo, pridno pomotala stanovanje, veliko bi pletla in kvačkala.
- ne bi pa pospravljala, izognila bi se pomivanju posode in ne bi raad hodila preveč pogosto v šolo spraševat za otroke.

Nevenka

- zelo rada bi negovala majhne otroke, zanje šivala. Veliko bi bila rada prosta, da bi imela čas za poslušanje glasbe.
- ne bi tepla otrok, nesrečna bi bila, če bi morala pogosto uporabljati sesalec za prah pa tudi postelje bi kar pustila nepostlane.

Darja

- rad bi hodil nakupovat, kuhal bi tudi in brisal posodo.
- ne bi pa brisal prahu, pomival tal, vstajal zelo zgodaj.

Simon

- najraje bi vzgajal otroke. Še čisto majčkenim bi kupovala in šivala oblekice in igračke, pletla bi jim tudi vedno kaj novega. Največ časa pa bi porabila za opremljanje stanovanja, zlasti otroške sobe, ki mora biti živahna in polna igrač. Otroke bi tudi učila igrati na klavir.

- najbolj zoprno delo bi mi bilo pomivanje posode, brrrr...

Katarina

- rada bi imela dovolj časa za pisanje, risanje, gledanje televizije pozno v noč, povsod po hiši bi vsak večer prižigala luči, pa tudi pomivala, kuhala in čistila bi stanovanje.

- ne bi pa želela vstajati zgodaj, ne bi hotela zvečer zgodaj spat, pa tudi čevljev ne bi čistila.

Vesna

Otroci OŠ Josip Broz-Tito
Domžale

Naše delavke ob 8. marcu

Dan se je nagibal v pozno popoldne. Zadnji sončni žarki so se dotikali triglavskih vrhov. Nestrpno sem se oziral na uro, ker me je mučila skrb za mojega sinka, ki ga ni bilo med gručo razigranih otrok na dvorišču in tudi moj klic ga ni prizval.

Končno je pozvonilo. Na pragu je stal moj sin, s polnim naročjem lepih, sivih mačic.

Srečne očke so zrle vame in drobne, premražene ročice so mi pomolile šopek rekoč — mamica za tvoj praznik.

Po licih so se mi udrle solze in ganjenosti.

Tudi naslednja leta sem vsakič prejela tak šopek, pa naj so mačice kukale še izpod snežne odeje ali jih je močil mrzel spomladanski dež.

Pozornost, ki mi je vedno najdragocenejša in najbolj zaželjena, ker vem, da je iskrena.

BISERKA RODE, pakiranje sterilnih izdelkov

Za 8. marec danes mnoge delovne žene ne vedo. Delamo kot vsak drugi dan, tako v tovarni, kot doma. V nekaterih delovnih organizacijah dajo ženskam prosti dan, celo pogostijo jih. Pri nas dobimo bon, za katerega se res ne dobi veliko, pa vendar nam nekaj pomeni. Večkrat je bilo slišati, da bi namesto tega raje šle na kakšno predstavo. Toda

ženske, mislim, da ne bi bile za to. Ni časa, Vsaka raje vidi, da dobi tisti bon, čeprav je vse sila formalno. Dobiš bon, podpišeš in greš, brez ceremonij. Lahko bi res bilo malo bolj slavnostno, drugače je pa tako, kot je, kar v redu. Delavke smo v glavnem z bonom zadovoljne.

MILIČ Ivanka, pakiranje hlačk

Jaz 8. marca nikoli ne praznujem. Tako smo se zmenili doma. Le vnučki mi prinesejo šopek. To je pa

tudi vse. Mislim, da pri praznovanju nekatere ženske pretiravajo, saj mislijo, da je to dan, ko se je treba napiti.

V delovni organizaciji, kot vem, ženske raje vzamejo bon, čeprav bi bilo dosti lepše, če bi organizirali ogled kakšne predstave. To bi bil res praznik, če bi se ženska lepo oblekla in šla na predstavo, namenjeno njej. Vendar ni časa za take stvari, ženska je prezaposlena in si ne zna vzeti časa.

Včasih smo 8. marec obeležili malo bolj slavnostno, pa ne s pijačo! Spominjam se, ko so nam še pred leti moški prinesli kako pomarančo ali pa sendvič in nageljček. Še drobno voščilo in takoj si začutil, da res praznuješ.

PAVLIC ZOFKA, filtri

Mislim, da danes ni mnogo drugače, kot včasih, kar se tiče praznovanja 8. marca. Ženske smo in še delamo na ta dan kot na vsak drug dan.

V tovarni smo delavke z bonom kar zadovoljne. Bolje je to, kot kakšna druga oblika, na primer organiziranje ogleda kake prireditve. Mislim, da ženske ne bi bile s tem zadovoljne, vsaj večina ne. Rade si ogledamo nastop otrok v jedilnici, za ogled kake prireditve v popoldanskem ali večernem času pa že ni več interesa.

V oddelku moram pohvaliti naše fante, ki nikoli ne pozabijo na nas. Vedno nas čaka šopek, tudi čestitajo nam. Drugače pa praznujemo kar delavno.

BURJA JULKA, ekspedit

Za nekatere ženske je praznik velikega pomena, spet druge pa ga sploh ne poznajo. Mislim, da bi bilo zelo lepo, če bi namesto bonov ženske dobile vstopnico za gledališče, vendar kaj, ko se vse izgovarjamo, da nimamo časa. Tako raje vzamemo bon, ki pa tudi kar prav pride.

Jaz 8. marca ne proslavljam, vem pa zanj, saj se me vedno spominjo tako sodelavci, ki so se do

sedaj vedno izkazali, doma pa me presenetijo moji štirje otroci z drobnim šopkom ali kako pesmico.

ŽAVBI MARIJA, mikalnica

Od kar sem bolna, 8. marca ne praznujem. Kam naj pa grem, ko ne smem ne jesti, ne piti. Drugače pa se me doma otroci vedno spomnijo.

Tudi v mikalnici je vsako leto navada, da nam pride čestitat mojster, zraven pa še en delavec. Tudi cvetje ponavadi dobimo, tako da praznik le ne gre čisto mimo nas.

Bon kar rada sprejemem, čeprav se zanj ne dobi ne vem kaj. Porabim pa ga za nakup take stvari, ki mi ostane za spomin.

KOPRIVNIKAR ROZKA — pripravnica — čistilka blaga

Doma se vsako leto spomnijo 8. marca tako, da me razbremenijo dela. Moram pa povdariti, da se tudi med letom ne obnašajo slabše, zato jih lahko pohvalim. Upam, da se zaradi tega ne bodo pokvarili.

Ženske pa se med letom premalo upoštevajo, sicer je res, da so zastopane v samoupravnih organih kar mislim, da ni dovolj. Marsikaj bi se dalo spremeniti za žensko na samem delovnem mestu npr. z bolj-

šimi pogoji dela, z malo več posluha za težave in probleme, ki jih ženske, matere imamo. Precej je tudi takih, ki s težavo opravljajo svoje delo.

Večina žensk je pripravljenih sprejeti »darilni bon«, čeprav mislim, da bi lahko spremenili tako obliko praznovanja. Prijetno bi bilo kulturno-zabavno srečanje. Premalo imamo družabnega življenja, saj poznam le svoje vrstnice, medtem ko novih mlajših delavk ne poznam. Res je, da nas je bilo včasih malo manj, vendar bi lahko kljub temu prišli malo skupaj se spoznali, pogovorili.

GRINTAL JOŽI — avtomatska tkalnica — tkalka

Mož se me spomni s šopkom, otroci iz šole prinesejo čestitke. Lepo je, da se nas v tovarni spomnijo za dan žena, čeprav je med letom tega manj.

Glede bonov mislim, da bi bilo boljše, če bi za ta denar ob tej priliki dobile darilo za spomin iste vrednosti.

Za zabavo poskrbimo delavke same. Lani smo se prvič dogovorile in se po »sihtu« odpravile v gostilno. Bilo je zabavno, veselo. Zato bi

lahko na ta dan urico ali dve prej končale z delom.

MAREN MARIJA — tkalnica ovojev — pomočnica tkalke

Tudi med letom mi pomagajo, za dan žena se me spomnijo s šopkom. Sem že stara mama, pazim vnučka, ki da dovolj dela in nam je tudi veliko veselje. Posebno tega praznika ne praznujem, običajno sem doma. Če imam željo seveda lahko kam grem, toda kaj ko pa je povsod vse zasedeno. Je pa tudi tako, če imaš družino nimaš veliko prostega časa. V tovarni je bilo včasih bolj »lušno«. Če je bila na ta dan organizirana kakšna prireditev smo si jo ženske skupaj ogledale in obenem praznovali dan žena. Predvsem si želim, da bi v miru praznovali, da bi bilo vsaj tako kot je in ne slabše.

Darilni boni so mi vseč in bi rada, da ostanejo. Za ta denar si kaj kupim, če je potrebno tudi sama dodam kakšen dinar.

Zakaj praznujemo Dan žena?

Vsako leto ob 8. marcu tečejo po delovnih organizacijah razprave okoli praznovanja. Običajno se pogovori sučejo okoli daril, morda v obliki denarja ali pa bonov, kakršno obliko praznovanja že imamo.

Prepričana pa sem, da le malokatera »obdarjenka« ve, zakaj pravzaprav praznujemo ta dan. Mnogo je variant o tem. Nekatere ga imenuje »materinski dan« in so zelo ogorčene, ker v delovnih organizacijah obdarujejo tudi njihove mlade sodelavke, ki delajo komaj leto ali ali dve. Vendar je to povsem zgrešeno mnenje.

Da bi si razjasnili pojme, moramo poseči daleč v zgodovino in to v čas, ko so šle ženske na delo zunaj hiše; s tem pa se je postavilo vprašanje o položaju in vlogi ženske v družbi. Organizirali sta se dve bistveni smeri ženskega gibanja: femi-

nistično in proletarsko.

Feministično gibanje je boj proti moškimi, ker naj bi bili po njihovi teoriji oni kivi ženske neenakopravnosti. Proletarsko pojmovanje pa je v prepričanju, da je neenakopraven položaj žensk v razredni družbi obvezen prav z obstojem le-te.

Množično žensko gibanje se je pojavilo šele v francoski revoluciji, leta 1789, ko so se formirali ženski klubi in so se ženske vključevale v politični boj in republikansko vojsko. V tem obdobju se prvič pojavijo tudi ženske sindikalne organizacije, katerih temeljno vodilo je bilo: »Za enako delo enako plačilo!«

Glavna zahteva obeh gibanj, tako feminističnega, kot proletarskega, pa je bila volilna pravica žensk. Volilno pravico so pred prvo svetovno vojno dobile ženske samo na Finskem in v Avstriji, v drugih državah pa kasneje.

Žensko gibanje se je razvijalo vzporedno z delavskim razredom. V

ustanovnem manifestu I. internacionalne je bilo poudarjeno vključevanje žensk v revolucionaren boj. Prva mednarodna ženska konferenca je bila leta 1907 v Stuttgartu, ustanovljen je bil mednarodni ženski sekretariat s Klaro Zetkin na čelu. Na drugi konferenci leta 1910 v Köbenhavnu je bila sprejeta resolucija o ženski volilni pravici in 8. marec je bil razglašen za mednarodni dan žena.

Ves ta kronološki pregled delovanja žensk nam pokaže, da praznovanje 8. marca ni le nekaj, kar je samo po sebi umevno. Za to, da smo na ta dan obdarovane, niso zaslužne niti delavke, ki delajo 30 ali več let, niti tiste, ki so se šele zaposlile. Glavno zaslugo nosijo tiste, ki so prve začele razmišljati o neenakopravnosti in krivicah, ki so jih v zgodovini ženske utrpel in so se temu postavile po robu.

S. Rode

UPOKOJITVE

S polno delovno dobo odhaja v zasluženi pokoj tov. **Minka STARBEK.**

Kar 34 let je delala v TOSAMI, eno leto pa v Ljubljani pri »Pletenini«. Minka se je namreč izučila za pletiljo. Deset let je delala na triizmenskem delu v pripravljalnici pri previjalnem stroju. Ko so le te preselili, je šla tudi Minka v tkalnico ovojev. Potem je zbolela in sicer je imela kronično obolenje pljuč. Nič več ni smela delati v prahu in prestavljena je bila v konfekcijo. Tam je dolgo časa pakirala ovoje in gazo po 100 kom kar je bila zaključna faza pred oddajo v skladišče gotovih izdelkov. Kasneje je bila prestavljena na strojnika k bebi palčkam. Tudi ta stroj so preselili v mikalnico. Zaradi svoje bolezni pa Minka ni mogla za njim, ker je v mikalnici preveč prahu.

Nerada se spominja tistih let. Ker je morala ostati v konfekciji in ni bilo zanjo primernega delovnega mesta enakega prejšnjemu, se ji je znižal osebni dohodek, čeprav samoupravni sporazum tega ni dovoljeval.

»Godijo se krivice in želim, da se ne bi več. Zato sem se tudi sama zavzemala za druge, kjer sem le lahko pomagala, saj sem sodelovala v samoupravnih organih, predvsem pa v sindikalni organizaciji.«

Najraje je sodelovala pri sindikatu, čeprav so se tudi tam velikokrat reševale delikatne stvari.

»Ne smemo opustiti obiskovanja bolnikov. Saj jim ni le za denar, čeprav tudi tega takrat še bolj manjka, marveč potrebujejo neko moralno pomoč, sprostitev ob pogovoru in občutek, da niso sami.«

Pri tem se moram zahvaliti, da sem lahko hodila ceneje na zdravljenje v toplice, kar mi je pripomoglo, da nisem bila dosti v bolniškem staležu. Obenem bi rada izrazila željo mnogih naših sodelavk. Morda bi se le poiskala možnost, da bi kupili stanovanje ali postavili prikolico v kakšne toplice. Tam bi lahko letovali tudi tisti, ki ne smejo iti na morje. Tudi to stanovanje bi bilo gotovo zasedeno skozi vse leto kot v Kranjski gori. Mnogo je takih, ki si bodo zdravljenje v toplicah čedalje težje privoščili kljub potrebi. Takim bi seveda že pomagalo cenejše stanovanje in kopanje ter počitek v katerikoli toplicah.«

Minka izhaja iz številne družine, kjer je bilo deset otrok in je bila najstarejša. Šestnajstletni brat je padel v partizanih, drugi pa so se v skromnih razmerah s trdim delom dokopali do svojih poklicev in služb.

Zadnja štiri leta je delala pri kompresah kot vodja skupine. Tu

je bila najbolj zadovoljna, saj je imela odgovorno in pestro delo. Upa, da so bile tudi sodelavke z njo zadovoljne, saj je skušala svoje naloge vestno izpolnjevati in biti dobra sodelavka.

Rada se bo spominjala sodelavk in vseh, ko bo hodila v naravo, v planine in delala družbo svojim nečakom. Če bo le zdrava, ji ne bo zmanjkalo pletenja, vezenja, pa tudi lepe knjige ji bodo krajšale čas.

V istem letu — 1947 — sta se v takratni »Vati« zaposlili tov. **Ivan-ka KOVIČ** in **Vida TOMAŽIČ**. Obe sta se tudi sedaj upokojili, vendar ima Ivanka precej krajšo delovno dobo in delovno organizacijo je morala zapustiti zaradi težke bolezni.

»Ni lahko biti doma, če si tako bolan. Res imam skrbnega moža, vendar je še zaposlen in še to veliko na terenu, da mi vedno ne more pomagati. V veliko tožbo in pomoč mi je petletna vnukinja. Vse mi prinese, pomaga in krajša dolge dneve, ko sta tudi sinova od doma.«

Ivanka zaradi svoje bolezni ne more dosti delati ali brati, pa tudi daljših sprehodov si ne more privoščiti. Zato je vezana bolj na hišo, le včasih gre pogledat svojo bolno mamo.

Zaposlila se je v konfekciji, kjer je pakirala ovoje in prenašala težke košare z izdelki v skladišče. Kmalu je bila premeščena v mikalnico k strojem — mikalnikom. Delo pri strojih jo je najbolj veselilo, zato se je rada preselila v tkalnico ovojev. Čeprav je bilo tu delo v treh izmenah, ji nikoli ni bilo pretežko hoditi v službo. Mnogokrat so morale še ponoči »potegniti« kakšno uro. Seveda jih je bilo malo strah, ko so ponoči ob katerikoli uri hodile čez Šumberk. Da so morale delati tudi ob nedeljah sploh ni nič novega za te starejše sodelavke.

Ivanka je bila v tkalnici ovojev dvakrat udarnica.

Ko je 1955. leta rodila drugega sina, je zapustila službo. »Sem mlajša, da otroka ne bosta zrasla, če

ne bom skozi pri njima. Res pa je bilo težko tudi zaradi varstva. Mož je delal v Ljubljani, mama pa se je le težko odpovedala prevozom s konji. Začela sva delati hišo. To so bili težki časi, le ena plača, majhna otroka. Ko smo se vselili, ni bilo pri hiši ne obleke ne hrane. Nazadnje je še mož zbolel in nismo imeli kaj jesti.

Zato sem se 1969. leta ponovno zaposlila in sicer v tiskalnici. Res je bilo sprva težko, toda vsaj kakšen dinar je bil več pri hiši. Dolgo pa se nisem veselila. Prekmalu sem zbolela. Tako lepo je bilo delati pri vožkih, s sodelavkami smo bile prave prijateljice, tako smo se razumele. Moja skupina je bila res prijetna in smo se vedno rade družile, še sedaj me kakšna obišče. Od njih sem se ločila, ko sem nekač časa delala po štiri ure. Toda že takrat sem bila tako utrujena od poti v službo, da tega res ne zmorem več.

Vida je še vedno živahna in nasmejana. Zato ni čudno, da je z navdušenjem pripovedovala o svojem nastopu službe in o delu.

»V tiskalnico ovojev sem prišla mlada, razposajena in voljna za delo. Takoj sem dobila tkalski stroj,

ši več delati, mladi imajo ponekod malo preveč zaslombe. Moram reči, čeprav nerada, da marsikje ni pravičnosti. Pri nas, v tiskalnici, so vodje, ki so nas res razumeli in je bilo veselje delati.

Rada se spomnim prvih let, ko smo bile sodelavke kot sestre. Bila je stroga disciplina in morale smo mnogo bolj paziti, da je bilo čim manj odpadkov. Na mojem stroju sem delala vse mogoče, stalno so bile menjave: vojaški in elastični ovoji, razni trakovi ter »franže« in »gurtne«.

V Ihanu smo delale udarniško na njivah. Za vse praznike smo mladici pletli vence, krasili tovarno in radi skupaj zapeli.

Vida je bila aktivna tudi v družbeno političnih organizacijah. Vse skozi je delala pri sindikatu, vmes pri delavskem svetu ter drugih organizacijah, delegacijah SIS. »Imela sem veselje tudi do tega dela. Bila sem rada z vsem seznanjena in na sestankih smo se včasih le trudili pomagati sodelavcem, ki so bili v stiski.

No, morda smo res v teh organizacijah včasih več pomagali sodelavcem, danes pa je vse bolj političnega značaja, ko je višji življenjski standard.« Vida je zato tudi 1975. leta prejela občinsko priznanje za delo na družbeno samoupravnem področju.

»Človeku je tesno pri srcu, ko kar naenkrat odpadejo vse te dolžnosti kot bi te odrezali od sveta.«

Vendar se bo Vida kmalu spet vključila v aktivno življenje. Sedaj pravi, da ji ni nič hudega, če pomisli, kakšno hladno in vlažno stanovanje je imela včasih ter bolna otroka.

Zanima jo rekreacija in vključila se bo v kegljaški klub. V Ihanu ima v najemu malo zemlje, kjer si bo ob vrtnarjenju sprostila živce in naužila svežega zraka. Doma bo pa zopet dovolj časa za voženje in branje knjig.

Vsem trem želimo predvsem zdravje in prijetno uživanje v drugem okolju.

Marija Presekar

ŽIVLJENJE TEČE

Danes vam predstavljamo petdesetletnico, ki jo v Tosami pozna sorazmerno malo ljudi. To je naša komercialna predstavnik **Marija Bubanj**.

Rojena je bila v Ravni gori (Gorski Kotar), ki je na pol poti med Zagrebom in Reko. Izhaja iz obrtniške družine, kajti njen oče je bil kovač.

»Otroštvo sem preživljala razmeroma primerno. Bila je vojna in slabi pogoji za življenje. Nekaj časa sem hodila v šolo, končala pa sem jo šele po vojni. V družini smo bili štirje otroci — imam namreč še tri sestre. Oče je veliko delal, tako da smo se skromno preživeli.

Kot 16-letno dekle sem se leta 1947 zaposlila v Lesno-industrijskem kombinatu v Ravni gori. Tu sem kot proizvodna delavka delala na različnih mestih deset let. Leta 1957 sem se poročila in preselila na Reko. Do leta 1973 nisem bila nikjer zaposlena, veliko pa sem pomagala pri delu možu. On je bil namreč komercialni predstavnik za Tosamo. Tako poznam Tosamo praktično že 25 let.

Pred sedmimi leti ji je umrl mož, Marija pa je nadaljevala njegovo delo.

»Že prej sem dobro poznala delo. Mož je velikokrat bil na poti, sama pa sem doma urejala posle, kot komercialni predstavnik sem tudi sama že prej delala in sicer od 1973 do 1975 pri TRIGLAVU — Kranj. Zato sem zelo vesela, da sem bila sprejeta na delo v Tosami. Ta zaposlitev je prišla takorekoč po sili razmer, niti v sanjah nisem mislila, da se bom še kdaj zaposlila. Delo

me izpolnjuje, rada ga imam in srečna sem, da lahko delam.«

Marija Bubanj je komercialni predstavnik za Istro z Reko, poleg tega pa ima še območje Lošinja in Raba. Ko je nastopila delo, se je območje, ki ga je prej obvladoval njen mož, razdelilo med tri predstavnike, saj je bil prvotni »rajon« res velik — Slovensko primorje, Istra in Dalmacija do Dubrovnika.

»Moje delo poteka po ustaljenem redu. Enkrat mesečno obiščem vse kupce. Edini problem imamo s po-

na katerem me je poučevala Mici Jazbec. Takrat smo imele po en stroj, nekaj let kasneje po dva in nazadnje po tri stroje. Vsa leta sem tkala na istih starih strojih, le zadnji dve leti sem bila premeščena zaradi obolevnosti rok na stroj za izdelavo elastičnih ovojev.

Bilo je prav lušno, čeprav sem morala štirinajst let delati v treh izmenah. Si lahko misliš, da ni bilo prijetno, ko sem morala takoj po porodu delati tudi ponoči. V službo sem dolgo hodila peš iz Čemšenika.

V družini, kjer nas je bil sedem otrok, je zaslužil le oče, zato sem se morala takoj zaposliti. Če bi bilo to v današnjih časih, bi se seveda šolala. Ker nisi izučen, te vedno »mečejo« sem in tja. Mislim, da morajo danes velikokrat starej-

manjkanjem robe, zato smo zdaj opustili manjše kupce, pri katerih so veliki stroški prevoza. Prav zaradi velikih stroškov prevoza kontaktiram z oddaljenimi kupci z Lošinja in Raba v glavnem po telefonu.

Drugih težav nimam, saj morebitne probleme sproti rešujemo s tovariši iz Tosame. Tu poznam že kar precej ljudi, našli smo skupni jezik. Dobri sodelavci so, saj jih lahko vse vprašam in se posvetujem z njimi.«

Marija pravi, da je njen vsakdan izpolnjen z delom, prosti čas pa posveti konjičkom. Čeprav je veliko sama, se vedno najde kako delo — bodisi ročno delo, ali pa si ureja stanovanje. Ima hčerko, študentko industrijske pedagogike, (kadrologija), ki je tik pred diplomom in je zato polno zaposlena s študijem.

»Brez Tosame ne bi mogla. Že prej, ko je delo opravljal mož sem

jo dobro spoznala. Živo se spominim dne, ko sem prvič prestopila prag tovarne. Misliła sem, da me bo konec od treme. V vseh letih prej sem se na Tosamo kar navezala, človek postane sentimentalni. Zato sem bila ob prvem srečanju z organizacijo kar ganjena.

Ce bom zdrava, bom delala, dokler me bo Tosama potrebovala, saj sem, kot sem že večkrat rekla, tu zelo zadovoljna. Upam, da je Tosama prav tako zadovoljna z mano in rada bi, da bi s svojim delom zadovoljila tako svojo delovno organizacijo kot kupce.

M. L.

Tipičen slovenski alkoholik

Tipični predstavnik slovenskih alkoholikov je moški, star okoli 40 let, (še) poročen, z dvema nedoletnima otrokoma, (še) redno zaposlen — in sicer na tisti stopnji razvoja odvisnosti od alkohola, ko ga kon-

flikti z okoljem (predvsem družinskih in delovnih) spravijo zaradi alkoholičnega obnašanja v tako hudo zagato, da je prisiljen iti v psihiatrično ordinacijo.

Razvoj alkoholne bolezni

Alkoholizem je dolgotrajna bolezen, ki se razvija 5, 10, 20 in tudi alkoholik je bil najprej zmerni pivce) preide več stopenj, preden zavce) preide več stopenj, preden zaradi alkoholizma propade.

1. V predalkoholnem obdobju, ki traja od 6 mesecev do 10 let, si bodoči alkoholik poskuša lajšati vsakodnevne stiske z alkoholom, ki mu omogoča sprostitev in nudi prijetno omamo. Postopoma začne piti čedalje večje količine alkohola (čedalje več ga prenese, toleranca mu raste), da bi dosegel enak učinek kakor poprej z manjšimi količinami.

2. Naslednje obdobje traja od 6 mesecev do 5 let. Imenujemo ga **zgodnje alkoholno obdobje** — alkoholik že pije na skrivaj. Pije pogosto ali celo stalno in skrbi, da mu ne bi zmanjkalo pijače. Zato si dela zaloge. Zaradi lastnega pivskega obnašanja ga mučijo občutki krivde. Jezen in razdražljiv postane, če se kdo drzne, da mu omenja njegov pivski problem. Ponavljajo se mu alkoholne amnezije, to je, ko se zjutraj strezni se ne spominja, kaj je pred tem v vinjenem stanju počel. Take izgube spomina postanejo vse bolj in bolj pogoste.

3. Tako alkoholik dospe do tretjega obdobja svoje alkoholne bolezni, ki ga imenujemo **kritično obdobje**. Pride do izgube kontrole nad pitjem in nad količino zaužitega alkohola. To pomeni, kadar tak alkoholik popije le en sam kozarec pijače, bo s pitjem nadaljeval toliko časa, dokler ne bo pijan. V tem obdobju je alkoholik v veliki nevarnosti, da bo izgubil vse, kar mu je blizu ali kar mu je drago (družino, prijatelje, službo, lastno zdravje), razen če ga vse te grožnje o izgubi

ne spravijo k razmišljanju in odločitvi za zdravljenje. Sedaj ima še družino, delovne tovariše in morda še kakšnega prijatelja, ki mu bo pomagal na dolgotrajni poti osebne rehabilitacije. Če bo to priložnost zamudil bo dospel v zadnjo fazo alkoholizma.

4. V končni fazi, ki jo imenujemo **kronično obdobje** je zasvojenost alkoholnega bolnika že dosegla takšno stopnjo, da pride do več dni trajajočega popivanja. Zdravje se mu hitro slabša, poleg ostalega tudi zato, ker se skrajno pomanjkljivo hrani, saj v glavnem samo še pije.

V tem obdobju propada tudi moralno in etično. Alkoholik postane bolezensko brutalen sebičnež. Vse običajne vrline kot so čast, ugled, ljubezen do žene, do staršev, do otrok mu postanejo brezvsebinski pojmi. Alkoholik se v končnem obdobju svoje bolezni ne meni več za svoje, naj stradajo, naj prezebajo, naj ga prosijo ali naj mu očitajo — kaj to njemu mar. Kmalu ga ni več sram, če se ob belem dnevu pijan opoteka po cesti. Medel in otopel samo še životari. Alkoholikova sposobnost mišljenja in presoje je okrnjena. Sposoben je le površno razmišljati, v kako kritičnem stanju se nahaja. V tem času pade tudi toleranca do alkohola, kajti sedaj potrebuje alkoholik mnogo manj alkohola, da se hudo opije. Prične piti ti kakršnokoli vrsto alkoholnih pijač ali nadomestila za alkohol, pač vse, kar je na voljo. Pokažejo se hude zdravstvene okvare zaradi alkoholizma (ciroza jeter), okvare možganov in številne druge posledice. Razvoj alkoholne bolezni pa lahko razdelimo tudi takole.

L. Prva faza je faza uničevanja družine, ki se ujema z opisom zveženosti odnosov v družini oz. alkoholne bolezni alkoholikove družine.

2. Druga faza je faza osebne propadanja in družbenega propadanja alkoholika. Alkoholni bolnik je že uničil svojo družino, izgubil je zaposlitev in povsem odtujen samo popiva (dela izjemno samo priložnostno, da služi za pijačo) dokler povsem ne propade oz. umre.

Opisani propad je mogoče ustaviti na katerikoli stopnji, seveda s pomočjo ustreznega zdravljenja in prevzgoje. Čim prej se začne alkoholik zdraviti, tem manjše zdravstvene posledice bodo ostale po zdravljenju.

R. M.

Zgodilo se je v mesecu marcu

2. marca 1919

(od 2. do 6.) je potekal v Moskvi ustanovni kongres Komunistične internacionale, ki si je postavila za pglavitni cilj diktaturo proletariata. Ustanovljena je bila na Leninovo pobudo.

5. marca 1968

je v Mariboru začela z delom prva konferenca samoupravljalcev. Uvodno poročilo je imel Vanek Siftar, ki je pripravil tudi izhodiščne teze in napisal uvod k objavljenim referatom.

6. marca 1943

je v Ihanu pri Domžalah Kamniški partizanski bataljon uničil orožniško postajo in zaplenil 27 pušk in opremo. Padla sta dva orožnika, razoroženo vaško stražo pa so partizani pustili domov.

7. marca 1945

je bila v Beogradu ustanovljena začasna enotna vlada Demokratične federativne Jugoslavije pod predstvom maršala Tita. S tem je bil uspešno končan boj za mednarodno priznanje Jugoslavije, čeprav so bili v vladi tudi predstavniki emigrantskih krogov. Vlada Velike Britanije je uradno priznala vlado maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita 20. vlada ZDA 28., vlada Sovjetske zveze pa 28. marca.

25. marca 1941

sta predsednik jugoslovanske vlade Dragiša Cvetković in zunanji minister Cincar Marković na Dunaju v dvorcu Belvedere podpisala pristop Jugoslavije k trojnemu paktu. Isti dan sta se sestala PK KPJ za Srbijo in beograjski mestni komite. Ob tej priložnosti sta izdelala načrt za demonstracije proti paktu, ki so se začele še ta dan. Zvečer so začeli demonstrirati tudi študentje v Ljubljani. Demonstracije so trajale vse do vdora Nemcev in njihovih zaveznikov.

S. Rode

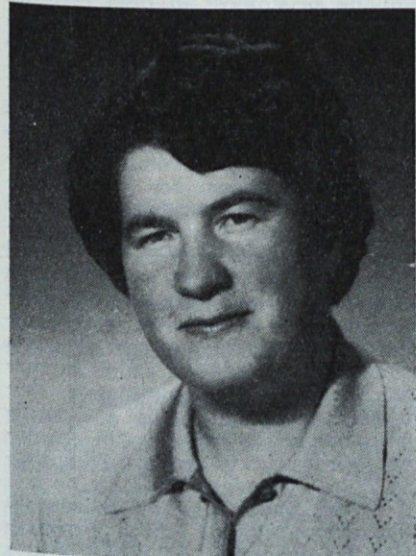
V SPOMIN

Poslovili smo se od naše delavke iz mikalnice **MILENE MERKUŽIČ**.

Kratko je bilo njeno življenje, a vendar polno izkušenj — lepih in hudih. Vse lepo je doživljala ob ljubečem možu, sinu in hčerki v domu, ki so ga vsi skupaj marljivo ustvarili.

Veliko bolečino je občutila, ko jo je bolezen jemala dragim. Pred petimi leti je prišla v TOSAMO. Postala je z vso dobro voljo in delavnostjo takó naša, kot bi bila med nami že leta in leta, zato nas je njena bolezen hudo razžalostila.

Kako je z našo Mileno, smo se vprašali. Obiski sodelavcev in prijateljev pa so zopet potrjevale kako velik človek je.

V silnem boju, da bi premagala bolezen, ni izgubljala upanja. Bolezen pa ji ni priznašala.

Njene najbližje sodelavke so ji namenile darilo za rojstni dan — sebi v tolažbo njej v spodbudo. In zgodilo se je tako, da so bile pri njej v njenih poslednjih trenutkih. Ona pa je vrnila darilo in s svojim zgledom pokazala, kako pravi človek vzdrži tudi najhujše udarce, do konca plemenit in dober.

Spomin na njen vedri, nasmejan obraz bo ostal z nami.

Pod vztrajnimi in zahrbtnimi napadi krute bolezni je v 62. letu starosti omahnila v smrt naša upokojenka **KRUŠNIK MIMI**.

Kot 19-letno dekle je leta 1939 pričela delati v naši DO, ki ji je ostala zvesta vse do upokojitve leta 1971. Njena mladost ni bila brezskrbna, kajti spremljala jo je vojna. Ves čas je Mimi delala v konfekciji, od koder je nemalo krat potoval sanitetni material za borce v NOB.

Po osvoboditvi je svoj iskreni in pošten patriotizem izkazala v mnogih urah udarniškega dela.

Nikdar je ni zapustila ideja pomagati sočloveku in se na vsakem koraku humano in pošteno obnašati, pa najsi je imelo njeno življenje temne ali svetle plati. Vedno je tudi našla motiv za izraze humorja in veselih prilog, s katerimi je dvigala delovno moralo sebi in sodelavkam.

Tako smo jo poznali in take se je bomo spominjali.

Poslovili smo se od naše upokojenke **DIMC VIDE**, ki jo je iz naše sredine iztrgala prerana smrt.

Pokojnica se je v naši delovni organizaciji zaposlila pred 35 leti in je delala v njej 29 let. Pred šestimi leti jo je zahrbtna bolezen prisilila, da se je invalidsko upokojila. Vsi smo jo poznali kot dobro, veselo in pridno sodelavko. V vsej delovni

dobi je delala 23 let v tkalnici gaze, zadnja leta pa zaradi bolezni v konfekciji.

Zdaj, ko je odšla, se sodelavci spominjamo trenutkov, ki smo jih preživeli skupaj. Ohranili jo bomo v trajnem spominu, obenem pa se ji zahvaljujemo za trud in delo, ki ga je vložila v razvoj naše delovne organizacije. Salva njenemu spominu.

ZAHVALE

Ob smrti moje drage sestre **DIMC VIDE** roj. Zupanc izrekam iskreno zahvalo sindikatu DO Tosama, oktetu Tosama in tov. Vrenjak Mimi za izrečene poslovilne besede.

Iskreno se zahvaljujem tudi vsem tistim, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti.

Pančur Majda

Ob boleči izgubi drage žene **KRUŠNIK MARIJE** se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Krušnik Andrej

Ob boleči izgubi mojega dragega moža in očeta se iskreno zahvaljujem pripravljalnici, laboratoriju in sindikalni organizaciji za izrečeno sožalje in denarno pomoč.

Pepca Pavlič

Ob smrti moje mame **LUKATI IVANKE** se najlepše zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz skupnih služb za cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Enako se zahvaljujem tudi sindikalni organizaciji za prejeta pomoč.

Brodar Ivanka

Ob boleči izgubi mojega moža **MILANA POLJAKA** se vsem sodelavkam iz TOZD Filtri iskreno zahvaljujem za denarno pomoč in darovano cvetje.

Enaka zahvala tudi osnovni organizaciji Zveze sindikata Filtri za finančna sredstva.

Poljak Pavla

Iskreno se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz obeh konfekcij za prejeta darila ob mojem odhodu v pokoj.

Vsem želim ob tem še mnogo delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva.

Minka Starbek

Iskreno se zahvaljujem sindikalni orgnaizaciji TOZD Saniteta II. za obisk na domu in denarno pomoč med mojo boleznijo.

Pervinšek Marija

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem za prejeta knjižno darilo.

Avgust Klopčič

S sej samoupravnih organov

Sprejem samoupravnih sporazumov

Sprejme se samoupravni sporazum o sodelovanju pri izvozu cigaretnih filtrov med Tosamo in fabriko duvana Sarajevo.

Sprejme se sprememba Samoupravnega sporazuma o oblikovanju in uporabi prihodkov ter razporejanju skupnega dohodka. (delavski svet TOZD Filtri)

Investicije

Odobrijo se sredstva za nakup 2 kom zračnih kladiv, ležečega grelnika in 8 kom aluminastih zabojev. (delavski svet TOZD Filtri)

Potrditev cen

Interna cena 32,11 din za 1 kg zobnih tamponov se uporablja do povišanja prodajnih cen, od povišanja dalje pa cena 41,00 din.

Potrdi se cena 125,75 din za eno uro dela delavca TOZD Filtri v TOZD Saniteta. (delavski svet TOZD Filtri)

Ostali sklepi

Sprejme se sklep o dnevnem polaganju gotovine na žiro račun, za blagajniški maksimum pa se določi znesek 140,00 din. (delavski svet TOZD Filtri)

Analiza delegatskega sistema v občini Domžale

Zbor združenega dela

V temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih je bilo v letu 1978 izvoljenih 75 delegacij. Delavci, ki delajo v obrti ali drugih podobnih dejavnostih so prav tako oblikovali svojo delegacijo, ki delegira delegate v Zbor združenega dela.

V zbor združenega dela je bilo tako izvoljenih 523 delegatov, temu številu pa lahko prištejemo še delavce, ki imajo sklenjeno delovno razmerje v manjših organizacijah združenega dela, oziroma, v delovnih skupnostih, to je tam, kjer združuje delo manj kot 30 delavcev. Takih delavcev je v občini nad 600.

Iz priložnostnega vprašalnika (izpolnilo ga je 48 delegacij) je moč razbrati, da se delegacije redno sestajajo pred vsakim zasedanjem Zbora združenega dela v manj kot pol primerih, ostale delegacije pa se sestajajo občasno oz. dvinsno od pomembnosti dnevnega reda.

Nova sestava konferenc delegacij bo skušala odpraviti pojav zamenjav pristojnosti delegacij s konferenco delegacij.

Delegacije so bile le v redkih primerih na sejah polnoštevilne vendar je bila v večini primerov zagotovljena sklepčnost. Nujno bi bilo, da tem vprašanjem organiziranosti delegatskega dela za Zbore združenega dela posvetijo več pozornosti glasila v združenem delu.

Zbor krajevnih skupnosti

Vsaka krajevna skupnost je v zboru krajevnih skupnosti zastopana z enim delegatskim mestom, razen dveh domžalskih krajevnih skupnosti, ki imata po dve delegatski mesti, krajevne skupnosti Mengeš, ki ima 3 delegatska mesta in krajevne skupnosti »Tomo Brejc« Vir, ki ima dve delegatski mesti v Zboru krajevnih skupnosti.

Iz vsakodnevnih stikov z delegati lahko sklepamo, kako poteka ure-

snjevanje delegatskega sistema v krajevnih skupnostih.

Ugotavljamo, da se v večini krajevnih skupnosti delegacije sestajajo pred vsakim zasedanjem Zbora krajevnih skupnosti. Prav tako ugotavljamo, da je povezanost delegacij s samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami v krajevnih skupnostih zadovoljiva. Vendar ugotavljamo, da ta povezanost temelji predvsem na sodelovanju predstavnikov samoupravnih organov in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij na sejah delegacij, medtem ko gradivo za zasedanje zborov skupščine obravnavajo samoupravni organi indružbenopolitične organizacije le občasno. Posebej se čuti velika pomanjkljivost, da o gradivih za zasedanje Zbora krajevnih skupnosti ne razpravljajo skupščine krajevnih skupnosti. Delegacija postaja tako vse bolj organ sveta krajevnih skupnosti oziroma se največ povezuje s svetom krajevnih skupnosti. Kljub temu ugotavljamo, da je delo delegacij v krajevnih skupnostih zelo dobro zaživelo, da je delo delegatski sistem v veliki meri vključen v samoupravno življenje v krajevni skupnosti. Ponekod opažamo težave zaradi pomanjkanja strokovnih služb, vendar pa so nekatere od teh v večjih krajevnih skupnostih že prebrodili.

V krajevnih skupnostih občasno ali pa pogosto izoblikujejo tudi stališča k posameznim točkam dnevnega reda za zasedanje Zbora krajevnih skupnosti. To se kaže tudi v številu razprav na zasedanjih Zbora krajevnih skupnosti, saj je kljub manjšemu številu delegatov v zboru več razprav v tem zboru kot pa v Zboru združenega dela. Iz podatkov Sekretariata skupščine je razvidno, da je v tem obdobju na zasedanjih zbora krajevnih skupnosti razpravljalo 304 delegatov od tega 281 moških (92,5 %) in 23 žensk (7,5 %).

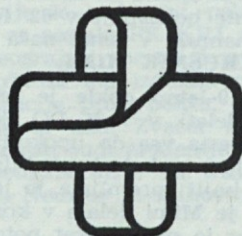
Družbeno-politični zbor

Za družbenopolitični zbor ugotavljamo, da je aktivnost delegatov v njem glede na sestavo posameznih delegatov dobra. Veliko število organov pri družbenopolitičnih organizacijah in še posebej pri Socialistični zvezi delovnega ljudstva namreč daje dovolj možnosti za seznanjanje in za razprave o konkretnih gradivih. Težava nastopi le takrat, kadar je družbenopolitičnim organizacijam posredovano gradivo prepozno. Z uveljavitvijo novega poslovnika skupščine se je ta problem tudi bistveno zmanjšal.

Družbenopolitični zbor je v tem mandatnem obdobju sprejemal tiste sklepe in odločitve, za katere je pooblaščen s statutom občine. Te zadeve so predvsem tiste, ki se nanašajo na kadrovske politiko, na skrb za udeležence NOB, na Ljudsko obrambo, varnost in samozaščito v občini, na pristojnost in delo Izvršnega sveta, na organizacijo upravnih organov in strokovnih služb, na podeljevanje priznanj skupščine občine ter na podobne zadeve. Ugotovimo pa lahko, da je Družbenopolitični zbor kot zainteresirani zbor velikokrat sprejemal stališča k posameznim zadevam ter jih predlagal v obravnavo ostalima dvema zboroma. V tej funkciji je Družbenopolitični zbor največkrat nastopil takrat, kadar je Zbor združenega dela obravnaval stanje v gospodarstvu oziroma obravnaval problematiko družbenoekonomskega položaja v občini. Ugotavljamo, da je ta metoda dela Družbenopolitičnega zbora zelo primerna in da zelo pozitivno vpliva na razpravo in sprejemanje odločitev v ostalih dveh zborih.

V tem obdobju je na zasedanjih Družbenopolitičnega zbora razpravljalo 241 delegatov, od tega 173 moških (72 %) in 68 žensk (28 %). Opažamo, da se število razpravljalcev nekoliko zmanjšuje, opažamo pa tudi, da raste število razpravljalcev žensk, saj smo leta 1979 ugotavljali, da jih je razpravljalo do takrat 21 odstotkov.

V analizi je poleg vsebinske in formalne ocene dela podana tudi preglednica dela za delo skupščine kot celote, aktivnosti delegatov pri posredovanju delegatskih vprašanj in predlogov, delo predsedstva in drugo.

Osebne vesti

Rojstni dan praznujejo od 12. 3. 1982 do 11. 4. 1982

TOZD SANITETA

Mikalnica

29. 3. Adamič Alojzija, 5. 4. Bajde Francka, 26. 3. Burja Marko, 5. 4. Cerar Marija, 8. 4. Dolenc Tina, 21. 3. Iglič Joži, 15. 3. Kocjančič Vojka, 31. 3. Križman Milica, 26. 3. Korant Helena, 10. 4. Lavrič Stan-ka, 16. 3. Lovšin Rozi, 4. 4. Limoni Vlasta, 27. 3. Mav Francka, 15. 3. Primožič Metka, 6. 4. Pavli Ivi, 7. 4. Rogelj Marjana, 9. 4. Florjančič Helena, 13. 3. Moneta Janez.

Otroška konfekcija

22. 3. Gorjup Ivanka, 30. 3. Kosmač Tončka, 24. 3. Vlahinja Pepca, 6. 4. Vozel Marija.

Sanitetna konfekcija

1. 4. Babič Stanka, 21. 3. Blatnik Marija, 19. 3. Hribar Joži, 7. 4. Heine Mira, 20. 3. Hrovat Joži, 30. 3. Janežič Erna, 30. 3. Kosar Marija, 3. 4. Kurent Marija, 27. 3. Kosmatin Neva, 6. 4. Marinšek Justina, 7. 4. Novak Jana, 19. 3. Podmiljšak Joži, 4. 4. Rojc Draga, 24. 3. Slapnik Stoj-ja, 31. 3. Starbek Minka, 11. 4. Urbanija Ani, 1. 4. Varaždinac Tončka, 26. 3. Novak Ivanka.

Tkalnica ovojev

16. 3. Kremlj Joži, 11. 4. Oražem Marjan, 9. 4. Pelc Antonija, 15. 3. Breznik Andrej, 17. 3. Hriberšek Joži.

Pripravljalnica

4. 4. Dolinar Franc, 27. 3. Kasa-glič Lojzka, 26. 3. Klančar Valentin.

TKALNICA ŠIROKIH TKANIN

7. 4. Blažević Marija, 2. 4. Čebulj Dora.

Belilnica

6. 4. Dimič Mitar, 15. 3. Klopčič Srečo, 12. 3. Škrbe Andrej, 13. 3. Jarkovič Martin.

Vlaknovinski oddelek

17. 3. Limoni Janez.

TOZD FILTRI

25. 3. Avbelj Marija, 21. 3. Goštič Erika, 2. 4. Pavovec Olga, 23. 3. Poljak Marica, 30. 3. Tič Jože, 1. 4. Urbanija Helena, 10. 4. Verbič Marinka.

TRS

6. 4. Bokal Franc, 11. 4. Dolinšek Ciril, 13. 4. Kotnik Jože, 8. 4. Kremlj Marko, 4. 4. Ves Viktor, 1. 4. Urbanija Anton, 1. 4. Merkužič Danica, 21. 3. Svetlin Marija.

SKS, EPS, TRS

27. 3. Anžin Franc, 18. 3. Brodar Jože, 5. 4. Belcjan Bernarda, 10. 4. Černohorski Vukosava, 6. 4. Gorenc Alenka, 4. 4. Kerč Franc, 21. 3. Kozjek Jože, 12. 3. Narat Jože, 2. 4. Strukelj Zdravko, 31. 3. Bolhar Tanja.

Komercialni sektor

16. 3. Bubanj Marija, 29. 3. Močnik Francka, 15. 3. Prašnikar Jože, 2. 4. Pivec Peter, 26. 3. Slapar Marjan, 3. 4. Vasilevski Blagoje, 4. 4. Avbelj Herman.

RODILI SO SE:

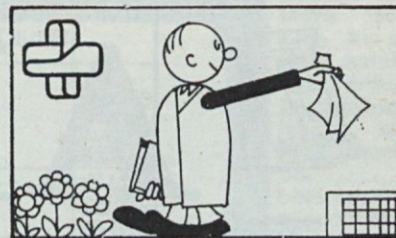
Razboršek Mariji — hči
Kokalj Zdenki — hči
Stopar Mariji — hči
Flis Mileni — sin
Pestotnik Janku — sin
Lajevec Darkotu — hči

PRIŠLI V DELOVNO ORGANIZACIJO

Vehovec Boris — TRS
Jaklič Gizela — TŠT
Bolhar Tanja — FRS

ODŠLI IZ DEL. ORGANIZACIJE

Kosmač Milan — sporazumno
Pojbič Alojzija — upokojena
Pestator Marinka — sporazumno

POROČILI SO SE:

Jemec Stanka — ERJAVEC
Lovrač Dragica — KLEMENC

NAGRADE

Za nagradno križanko iz prejšnje številke je prišlo 62 rešitev. Izžrebali smo:

1. nagrada Sedeljšak Franc — skladišče
2. nagrada Strmšek Tonka — SKS
3. nagrada Kovič Valentin — vlaknovinski oddelek.

Nagrajencem iskreno čestitamo!

Uredniški odbor:

Dušan Borštnar, Marta Drčar, Marjan Poznič, Vladka Berlec, Silva Mežnar — blagajnik, Ivanka Ogorevc, Marjan Hafner, Miha Andrejka, Jože Podpeskar, dipl. ing., Marija Presekar — korektor, Tone Stare — fotograf, Marjana Lubinič dipl. iur. — glavni urednik.

Naklada: 1200 izvodov

Tisk: Papirkonfekcija Krško

	TOSAMA	GRAD. IND. PODJET.	INSTRUM. SKLAD.	GIBANJE TELES	EDEN	NAJVEČ. DOSE-ŽEK	TUJE Ž. IME	KRAD-LJINEC	ORANJE RADIJ	
		STROJ ZA PRETVAR. ENERGIJE	LADJSKI VOZ. RED	VRSTA SKOLJKE					ENAKA SAMOGL	
SPOMENI ZMAJE V PARIZU					MORSKI SEBALEC	PRAČE	ČLOVEŠTVA		SREDISČE VRTENJA	VEČER EAST
STISLAČ									ŽELEZ. KRŠEC	
VRSTA JELENA		JUG. DIRIGENT	OSKAR					... ROSSO		
NIZEK Ž. GLAS		VETROVKE	ZAGREB. REVIIJA					KOŠAR. KLUB		
Ž. IME				JEDILO			HAŠ NAJBOLJ SMUČAR		FRBIJ	SLOV. SLIKAR
ODIRANJE			ŠPANIJA						IN DRUGO	
LEŽAJ			RIJAVKON							
POLJSKO DELO				SAMOGL						
PREDLOG	LUKNJE	ADRIA AVIDPR.		VIR	LOVICA					
		NEUMNE							MOŠKI	RIMSKA DO
	23 in 15 CRKA		RIMSKA 5	MESTO NA TIROL-SKEM					RAZLIČ. SAMOGL.	MESTO ZNANO PO VRSTI GIDA
	VZDRŽEN ČLOVEK		MOŠKO IME						PRVAK	
VONJAVE				MESTO V 32					SLOVEN. SLIKAR	
				PREDLOG					Ž. IME	
SORODNIKI					SEBE			IGRALNA KARTA		PREDPO-NA V TUJKAH
					PRAJNI PRASEK			KONICA		3. SAMOGL.
MESTO V. ZAP. NEHČIJI			ZAVLO-NIŠČE	KEM. ZH. ZA POLONIJI					Ž. IME	
									AMERCI	
GLAVNI ŠTEVNIKI		ASSOCIA. PRESS		OBOROŽ. SILE					ANTON MEJAK	
		SIMBOL ZA ZVOPLO		BELGIJA					RIMSKA 1	
TESNOST					VRSTA TRANINE					Š. M.